

travnikih in senošetih, kroz vasi in mesta klada nad klado, klada poleg klade, — vse, vse je prevlečeno in s kladami obloženo. Sèm ter tje, v cikcaku, leži po šest klad, ena vrh druge, pa zopet šest zraven drugih šest vloženih, in tako sèm ter tje naprej, na vse kraje in strani, tako, da vsa dežela izgleda ko grozno velika nepregledljiva, vse križem ošančena trdnjava. In te šance „ograje“ so iz najlepšega hrastovega lesa! Hrast za hrastom je padal do zdaj pod neusmiljeno sekuro po vsi Srbii! Razklali so hraste kroz sredo na štiri kose in nakopičili jih v ograjo klado nad klado, klada pri kladi.

Od Beligrada naprej sem rekel, da ni nobene lepe hoste, kakor samo kratka repata šuma. Od Smedereva naprej ne vidiš ne šume ne repastega drevja, ampak samo lepo visoko hrastje, lepe sèm ter tje z velikanskimi ograjami prekrižane hoste, po ograjah pa cela kr-dela svinj krulijo želoda iskaje. Pa žalibože! da so te nekdanj temne hoste zdaj večidel svetle, da, plešaste postale in da se bojo morebiti v plodonosno polje, daj Bog! ali pa v nepogledne repaste šume spremenile. Ako bo mir, se bo narod po lepi Srbii leto na leto množeval in sedanje plešaste hoste bojo kadaj rodovitno z ljudmi napolnjeno polje brez ograj; kajti kadar poidejo hoste, morajo tudi nepotrebne ograje same po sebi zginiti, kakor so v belograški doljni okolici že zdavnej s hosto vred zginile. Od Smedereve naprej vidiš po hostah strašno velike debele klade, kakor mrliča na strašnem bojnem polji ležati v neizbrojnem številu. Al ne samo po hostah, temuč tudi po polji, vinogradih in vrtih ležijo velikanske klade, nad katerimi se je sicer kmet upiral, da bi jih bil razklal in za ograjo porabil, al ker tega ni mogel, celih premakniti pa tudi ne, jih je pustil na bojnem polji nemili osodi! Ne samo velikanske klade ležijo, temuč gosto stojijo tudi grozno veliki sivi štori in štempli kakor strašila po vsej srbski zemlji po njivah, hostah, vinogradih in vrtih. Nobeno drevo ni tik tal posekano, temuč kakor je človeku lože bilo, ali niže ali više nad zemljo. In po stoječih štoréh se lahko sodi, ali jim je majhen ali velik človek življenje vzel.

Tako sem našel povsod, kjer koli sem še do zdaj bil, in tako je neki povsod po Srbii, kakor mi pripovedajo. Vsa Srbija je podobna, kakor sem rekel, gosti vse križem sèm ter tje vežejoči se velikanski mreži, čegar gosti štempli, štori in ležeče klade, so ko gosti vozali. Da! po Srbii leži v trohnobi puščenih, v nepotrebnih ograjah, v ležečih kladah in štemplih toliko lepega lesa in drv, da ti, dragi čitatelj, popisati ne morem; verjeti ne more, kdor ni vidil sam.

Hvala svitlemu knezu Mihail-u, ki je svojo kneževino obhodil in povsod tako žalostno in neusmiljeno gospodarstvo s hostami našel, da je potem zakon izdal: da ne sme nihče plodonosnega drevja sekati, tudi na svoji zemlji ne; sekati se sme samo suho drevje. Se vé med plodonosno drevje se računi vse drevje tudi bukev in hrast. Ta zakon je skupščina z veseljem odobrila, ter bo narodu na veliko korist, kajti po zemlji srbski leži najmanj za deset let v nepotrebnih ograjah za kurjavo dovolj lepega suhega lesa. Če pa kdo za kako novo poslopje debelega lesa potrebuje, mora svoje predpostavljene oblasti prositi, da mu dovoli sekati kolikor je treba in kaj. (Dal. prih.)

Dopisi.

Iz Dunaja 16. marca. * Ker je zadnji čas zopet sneg zapadel polje, se bojo zelo zakasnila dela pomladanska, ktera pri nas začnemo že sred sušca. Kjer ni snega, je pa zemlja tako mokra, da pred aprilom (mal.

travnom) ne bomo mogli začeti orati, če prav bi zdaj stanovitno vreme nastopilo.

Iz Banata 15. marca. — Goveja kuga je do dobrega jenjala, tedaj je zaprtije konec in živinski sejm so zopet prosti. Al iz Moldave se še zmiraj slišijo žalostne novice, da se kuga čedalje huje razširja; v kratkem je v 4 okrajih 522 goved poginilo.

Iz Oseke v Slavonii 18. marca. — Povejte tudi ve „Novice“ svojim bravcem, kako strašno je, ako zdravnik ne spozná stekline pasje. To se je pri nas pripetilo. Pred več tedni je pes zgrabil otroka na ulicah. To viditi, skoči neki trgovec iz svoje štacune otroku na pomoč. Pri tej priči ga mrha v roko popade. Ker je še družega človeka in več psov popadel, so ga stekline sumljivega ubili. Ko so ga raztelesili (secirali), pa ne najde zdravnik, da je bil pes stekel!! Po takem niso ne popadenega trgovca ne nobenega družega ozdravljali, kakor velevala postava. In — čez 40 dni — neko soboto zvečer — začne trgovcu slabo prihajati in v torek je že strašno smrt storil za steklino. Zdaj še le — pa prepozno — zdravnik verjame, da je bil pes stekel, in verjamejo vsi tisti*), ki od steklene nočejo nič vediti, predno ne vidijo tacihih strašnih dogodeb.

Iz Hrvatske poleg Kolpe. — Priobčite drage „Novice“ svetu dva za vočarstvo (sadjorejo) mnogozaslužena moža. Znano je v obče, da zapadno-dolenski strani ne samo Kranjske, marveč tudi Hrvatske zelo pomanjkuje dovoljnega vočarstva. Pomanjkanje ovo opazil je skoro sedanji marljivi učitelj slovenske ljudske učilnice pri Fari na Kočevskem g. Lavoslav Abram ter je počel misliti, kako bi se temu zlu mogoče pomoči. Rad bi bil začel šolsko mladež v obče koristnem i po vsem zapuščenem vrtnarstvu podučevati; al žalibože! manjkalo mu je k temu najglavnija stvar, to je, potrebno zemljišče, kjer bi mladeži to, česar jo teoretično podučeva v školi, i praktično kazati mogel. Al odstranil je vrli učitelj to zapreko; naprosil je svojega prijatelja, tamošnjega poštenega seljaka Martina Južnića iz Fare, naj mu dá v ta namen jedan komad zemljišča, kojo mu je doslej brez koristi ležalo. Vredni gospodar Južnić mu spolni željo, zemljišče obgradi, začno se sejati razna sadna semena, in komaj je preteklo 5 let, že se je iz te drevesnice veliko sadnega drevja razdelilo na razne bližne strani. In tako se prav veselo razcveta kod nas sadjoreja; v detinskih srcih vsa večja ljubav raste, pa tudi v seljacihi počela se gibati želja po tej struki gospodarstva. Hvala možema, koja sta pogon dala koristnemu vočarstvu! Vi pa dragi učitelji i seljaci z one i z ove strane Kolpe, nasledujte i vi velekrasni ovaj primer, da se vas potomci vaši spominjajo kadaj z zahvalo.

Jedan, koji znade ceniti zasluge.

Iz Maribora. (Iz čitavnice mariborske.) Našim zunanjim udom s tem naznanjamo, da se bode pri besedi dne 26. sušca igrala tudi Mir. Vilharjeva izvirna šaloigra „Župan.“ Začne se beseda ob 7. uri zvečer. Po besedi je tombola.

Iz doljnega Štajarskega 15. marca. — Le pre-dobro je znano, kakošne nadloge, kakor na Kranjskem in Koroškem, tarejo tudi kmetijstvo na Štajarskem; zemljišče za zemljiščem gré na kant in po nič se prodajajo kmetije. Čujte, kaj se je 11. tega meseca zgodilo v neki vasi okraja marbeškega: posestvo z 73 orali zemlje (in med temi lep gozd) je bilo po eksekucii prodano za petdeset goldinarjev nov. den.! Čudno je to, da oče posestnikov, ki je prvi z 2700 gold. vpi-

*) Ni samo v Oseku taka, temuč tudi v Ljubljani in povsod drugod je tacihi ljudi dokaj, kteri bojo še le tadaj verjeli, da je pes stekel, kadar jim bode steklinina božjast samim zadrgnila grlo. Vred.

san (intabuliran) na to kmetijo, ni prišel k dražbi. Cenjeno je bilo posestvo na 6000 gold., — dolgovi pa na njem 8000 gold. Ali niso to prečudni časi? In kaj bo iz vsega tega?

Iz doljnega Štajarskega 3. sušca. — k — Vesečila nas je novica v „Tagesp.“, da je štajarski deželni odbor se obrnil do c. k. deželnega glavarstva, da bi se v Gradcu zopet ustanovila učilnica za porodničarstvo v slovenskem jeziku, kakor je bila od leta 1808 do 1850. Vendar moram reči, ako vseučilišče v Gradcu ostane čez in čez nemško, da se mi bolje zdi za nauk, da se take slovenske učilnice ne cepijo na pet kampov, ampak da je eno in to bolj razširjeno v Ljubljani, kamor večini naših babic ni dalje poti kot v Gradec. To mojo misel zagovarja pa tudi to, da k izurjenosti v izpraševanju in praktiki sploh pripomore to veliko, da ženske, ki v drugem stanu pridejo v porodnišnico, so Slovenke, s katerimi babice morejo govoriti in pozvedati, kar je babici vediti treba.

Iz Koroškega. Oglasnik škofijskih ukazov (Verordnungsblatt) toži, da zelo primanjkuje duhovnov na Koroškem; 72 kaplanij je praznih in 27 fará oskrbujejo duhovniki sosednih far.

Iz Gorice. Prva beseda čitavnice naše bo namesti 26. t. m. že zvečer 25. t. m. Naznanujoč to premembo vabi k besedi vse prijetle čitavničine

O d b o r.

Iz Šebreljenov na Goriškem 13. sušca. J. L. — Tudi pri nas ni hude zime konec. V Oblakovem vrhu gresta mlad posestnik kózonar in njegova žena 7. dan t. m. ob 4. popoldne po vode; ravno ko vodo s studenca zajemljeta, se utrga strašen plaz pod Vojšico, zagrabi oba, ju nese 2 streljaja daleč po grapi, in v snegu mrtva pustí; še le drugi dan so ju sosedje našli.

Novigrad v Istri 18. marca. — Na sedem let vse prav pride. V mestno šolo poslan se deček kmali ptujo pesem popevati naučim, ker mi je dopadla. Popeval sem jo v mestu, in ko domú dojdem, si mislim: „zdaj, dečko! kaži, kaj znaš.“ Zapijem jo zvečer iz proste volje, ko so sosedje prišli k nam se gret. Al kmali me zavrne draga mi mamica: „sinko, kje si pa to pobral? pojejo pa vendar domači dečki lepše.“ In naglo začeli so jo od „Kraljevića Marka“, da jim tudi sam pritegnem. Ko malo odrastem in sem več šolskih sob ogledal, sem večkrat zmislil se maternega svarjenja in spoznal sem: Mati! prav ste djali; kar je domačega, to naj nam pred vsem velja. — Dragi mi jelšanski pevaci! Jako me veseli vaše postopanje. Le eno Vas lepo prosim: Držite, kar je domačega; ne sramujte se tega, naj bo tudi ani-nina-nina-na-na..., in varujte se vsega ptujega, kar bi utegnilo vašo narodnost le spodkopati.

Čiški domorodec.

Iz Metlike. (Žalosten izgled pijancem.) 12. dne t. m. zjutraj smo spoznali nad nekim kmetom iz podzemeljske fare, da tukajšnji pregovor: „Letošnja kapljica nikogar ne bo pobila“ ni se spolnil. Ta kmet je šel preteklo soboto popoldne z nekimi prijatli v njih hram skor 2 uri dalječ pit, in se je ondi tako nadelal, da je domú gredé, od svojih prijatlov popuščen (le njegov klobuk, da ga ne bi bil izgubil, so domú prinesli, ne pa njega), ves ovaljan, s potolčeno krvavo glavo $\frac{1}{4}$ ure od Metlike na cesti obležal in zmrznil. Bog se duše usmili!

Spod Kuma 18. sušca. J. J. — Stara navada je že, da ljudje sušcu nestanovitnost oponašajo ter pravijo, da rad z repom vije; letos mu nestanovitnosti ne moremo očitati, čeravno bi to storili srčno radi. Sušec je — saj pri nas — precej od začetka nos na sneg zavil, in še ga ima tam. Od pepelnice do sv. Jožefa

pri nas nista bila dva dneva brez snega; je pa že tudi toliki, da sosed do sosedu skoraj ne more. Da bi ga tala zemlja ne jedla in že sedanja gorkota malo ne stiskala, gotovo bi ne bilo moža, da bi ga odmeril. Od 29. leta ne pomnijo ljudje tolikega snega. Naši ljudje so mogli v zadnjem Račjinskem sejmu kupljeno živino na poti pustiti; nekteri je še zdaj nimajo domá. Strn bo menda vsa poginila, ker kakih 5—6 tednov zemlja ni več zmrznjena, mokro pa vendar pod snegom. Kaj bodo ljudje zlasti po lanski slabi letini začeli, Bog zná; že tako bi se bili mogli marsikteri lakote vaditi do novine, zdaj pa še ta nadloga! — Krme smo lansko leto dosti imeli; al zdaj je pošla, da bi živina že rada zavržene izjedi povžila, ako bi je le imela. Tudi te nadloge je sneg kriv, ker zavolj njega koze in ovce blizo 2 meseca niso mogle veliko na pašo, in tako je pošla pri marsikterem gospodarju vsa detelja in tudi dokaj mrve, da jih je le pri življenju ohranil. Zajele so se menda že vsakemu, marsikteremu bodo pa še pocepale. — Tretja nadloga pa je, da še tega, kar kdo ima, po nobeni ceni ne more prodati; tedaj še tisti, kateri kaj imajo, vendar davka ne morejo sami odrajtovati, še manj pa drugim pomagati. Če ne bo prizanašanja, bo na leto in v jeseni — ne sicer bela žena ponoči — ampak beli mož pri belem dnevu od hiše do hiše strašil!

Iz Planine. — V 10. listu „Novic“ se je naznanil program veselja in izhodov planinske čitavnice za prihodnjo spomlad. 12. dan t. m. smo že imeli po tem programu gledišče. Predstavile ste se nam dve igri: „Domači prepír“ in „Strup.“ Že 2. svečana, ko smo prvič gledišče imeli, so se naši diletanti vrle mojstre skazali; danes smo se pa prepričali, da bi jim ne bilo nemogoče najtežavnejše naloge rešiti. Seznanili smo se danes z novo pridobljenimi močmi, zraven pa smo priliko imeli zopet radovati se nad osebami, ki so igrale 2. svečana z občno pohvalo. V „Domačem prepíru“ mož, žena in sosed, v „Strupu“ pa Bogdan-ova vdova, Božidar Strah in Ciprijan so nam bili že znani. Igrala sta gospoda kakor gospodičina tako izvrstno, predstavljali so nam igro tako živo in resnobno, da se je človek mislil v gledišču velikega mesta. Na obrazih se jim je bralo, da z veseljem igrajo, iz govorjenja pa se je razvidilo, da jim je mili domači jezik tako priljubljen, da so prav iz srca in duše govorili. „Sosed“ je šaljivec, da mu ga ni para; da se le na oder prikaže, že je smeha popokati. „Božidar Strah“, iskreni rodoljub, ljubljeneč čitavnice naše, pa ni le mojster na glediščnem odru, temuč tudi nevtrudljivi tehnični delavec. Sprejmite tū že davnej zaslužen pohvalo; obžalovali bomo Vaš odhod, ako se zgodi, kar se sliši, da Vas službeni poklic pelje drugam. Bog Vam daj obilo srečo na vseh Vaših potih; nam ostanete v vedno blagem spominu! — Ljudmilo, Barbko in Miciko smo prvič vidili. Ljudmilo je tekla slovenščina tako gladko, igrala je tako mojstersko, da smo se čudili, kako se je mōgla mlada gospodičina tako hitro na odru vdomaćiti. Barbka in Micika ste svoje naloge tudi prav dobro rešile. Sosebne hvale vredna je pa Micika, hči prostega kmeta, ki je z velikim veseljem svojo nalogo prevzela, pa jo tudi izvrstno igrala. Enoglasna želja je le, da Barbka in Micika v kaki večji nalogi stopite na oder. Toliko hvale, toliko ploskanja in tolike zadovoljnosti nisem še vidil in slišal v čitavnici naši, ko ta večer. Vsak je radostnega srca se domú vrnil, želé, da bi le kmali zopet se odprlo naše gledišče. Zazlužen hvalo vam tedaj vsem, ki ste se igre vdeležili, ponavljamo za trud, ki ste ga imeli in za veseli večer, ki ste ga nam napravili. Ako tako napredujemo, bomo tudi vprihodnjič s ponosom kazali na čitavnico našo, v

svesti si, da ne zaostaja za sesticami svojimi. Živili vrli diletanti čitavnice planinske!

Iz Kranja 19. marca. (*Iz odbora čitavnice.*) Častitim čitavničnim društvenikom naznanujemo, da smo za 26. marca odločeno besedo predstavili na nedeljo 2. aprila. Po odborovem sklepu je dohodek „tombole“, ki bode po tej besedi, namenjen siromakom Notranjem. Načrt „besede“ naznanimo prihodnjič.

Iz Ljubljane. Ker je goveja kuga na Hrvaškem popolnoma nehala, pa tudi v Vojaški granici že večidel potihnila, je c. k. dež. vlada kranjska dovolila živinske sejme tudi v ložkem, ribniškem, kočevskem, novomeškem, kostanjeviškem, metliškem in črnomaljskem okraji (kantonu), kakor jih je popred že dovolila tudi drugod, proti temu, da se le domača (kranjska) živina, goveja in drobnica, pripelje na sejm in se spolni to, kar je zastran spričal ukazano bilo v razglasu od 23. januarja l. l. pod števil. 835. (Glej „Oglasnik“ Novičini.)

— Občni zbor pravoznanskega društva 16. dne t. m. je predsednik Njih eksclencija gosp. baron Schloissnigg začel z govorom, katerega jedro je bilo pretresovanje, kaj je pravo — v izvrševanju po postavah in v obliki izpeljevanja. Tehtni govor, v katerem je naposled omenil nekterih v društvu posebno marljivih mož, je bil z veliko pohvalo sprejet. — Potem je prvi tajnik dr. E. Costa sporočeval o opravih tega društva, katero šteje sedaj 147 udov, knjig pa 1089. Za predsednika je bil zopet izvoljen Njih eksc. baron Schloissnigg, za podpredsednika dr. Schöppel in dr. žl. Kaltenegger, za prvega tajnika dr. E. Costa, za drugega dr. žl. Schrey, za blagajnika K. Kalman, za revizorja društvenega računa A. Dimic.

— V nedeljo je družba kupčijske bolnišnice imela četrtno sejo, katero je s svojo nazočnostjo počastil tudi mestni župan gosp. dr. Costa kot družbe protektor. Po prebranem zapisniku poslednje seje se je prevdarjalo mnogo vlog, v katerem so družbeniki prosili povračila stroškov, ki so jim jih prizadale bolezni; večidel se jim je zgodilo po volji kakor so prosili; nekemu milovanja vrednemu družbeniku, ki je oslepil, se je dovolilo 100 gold. podpore. Tù se je prav lepo pokazal blagi namen tega društva. Da bi se pač kmali mogel ustanoviti zaklad za penzije onemoglim družbenikom! — Sprejelo se je v tej seji tudi nekoliko novih družbenikov, kar očitno priča, da se čedalje bolj priznava korist tega društva. H koncu je bil račun naznanjen o dohodkih in stroških letošnjega plesa, ki je bil o pustu napravljen bolnišnici na dobro. Dohodki so znesli 786 gold., stroški 612 gold. 33 kr., tedaj je ostalo bolnikom le 173 gld. 67 kr. Mi živo obžalujemo tako revno pomoč, ki je letos pri tako lepih dohodkih došla milodarni napravi, ktera je druga leta prejela po 3 do 400 gold. Letošnji ples, kakor se je iz računa kazalo, je bil bolj na korist strelišču, kteremu so se izmalale za 160 gold. dvorane in se je vrh tega še plačalo 50 gld., kakor pa bolnišnici kupčijski, kteri je ostalo le gori omenjenih bornih 173 gld. Drugi pot bo treba za trdno odločiti dotičnemu odseku: ali je ples v obče le „kupčijski ples“ ali pa „ples za kupčijsko bolnišnico“? Ako je uni, — dobro! naredite ga sjajno, kar največ morete; al to morate tudi naznaniti v povabilu, da vsak vé, kako in kaj. Ako pa je ples le v namen bolnišnici, naj se osnuje po tem namenu in naj je brez vse nepotrebne potrate, ktera poškoduje denarnico njeno! — Konečno dostavljamo še to, da bolnišnica na Poljanah v hiši števil. 20 je prav prijazna, čedno opravljena, in kar se lege tiče, prav zdrava. Božji blagoslov koristni napravi! J. P.-š.

— Že v prvem našem deželni zboru je bila

beseda o tem, da se kranjska dežela potegne za to, da se ji povrne, kar je njenega lastnega premoženja iz poprejšnjih časov, pa se je pozneje djalo v cesarsko kaso. To premoženje se je deželi nabralo iz davkovskega deleža, iz namestka (Aequivalenta) vinskega daca, iz namestkov cestninskih, mostninskih in družih colnih dohodkov, in po natančnem računjenji znaša saj 2 milijona in 895.177 gld. 13 kr. kon. dn., pa bi znašalo še več, ako bi računili do leta 1809. Da se to premoženje tudi kranjski deželi povrne, kakor se je že povrnilo koroški, se je obrnil zdaj deželni odbor kranjski do c. kr. ministerstva in s peticijo tudi do državnega zbora s ponudbo (ktera se vé da veljavo še le dobi, ako deželni zbor pritrdi deželnemu odboru), da se dežela odpove vsem svojim terjatvam, ako se ji od leta 1864 počemši vsako leto v poletnih obrokih iz državnega zaklada odrajuje 71.000 gold.

— V četrtek popoldne ob 5. uri je seja mestnega odbora; ustanovil se bo proračun mestnih stroškov in dohodkov za letošnje leto. — Pri magistratu leži vsacemu v pregled imenik Ljubljančanov, ki imajo pravico voliti mestne odbornike. Naj gré vsak gledat, ali je vpisan ali ne, da se ob pravem času more pritožiti, ako je izpuščen.

— Danes (20. sušca) imamo prav tako zimo kakor o sv. Pavlu: sneg in 8 stopinj mraza. Neugodna zima ne beli las samo kmetovavcem, ki se bojé za polje svoje, temuč tudi mestni naši gospóski, ki je za kidanje in odpravljanje snega iz mesta potrosila že čez 1300 fl. v proračunu (preliminaru) stoji za te stroške le 500 fl.

— C. kr. deželno predsedstvo je razglasilo v saboto, da se je do 17. dne t. m. nabralo za Notranjce 3063 gold. 98 kr., 2 zlata po 5 frankov in 3 sreberne dvajsetice.

— Hranilnica ljubljanska je Notranjem darovala 1500 gold.

— Gospod Joahim Oblak, učitelj na realki tukajšni, je po večletni bolezni 13. t. m. umrl.

— Prihodnjo nedeljo 26. dne t. m. napravi čitavnica ljubljanska besedo. Prvi del je muzikalen, drugi glediščin. Predstavljal se bo šaloigra „Svitoslav Zajček“ gospé L. Pesjakove. Začetek ob pol osmih. Častite tukajšnje in unanje ude vabi k tej v muzikalnem in glediščinem oziru zanimivi besedi odbor.

— (*Poslanica „Novicam.“*) Kakor unikat nismo vedili, kaj bi z veliko „rogato“ živino počeli, ker nam Slovencem je nemški „Grosshornvieh“ goveja živina, „rogat“ pa je le peklenšček, ki ga vendar noben kmet ne bo pritiral na sejm, tako tudi zdaj gospodarji ne vejo, kaj pomeni pri spuščanju cesarskih žebcev $\frac{6}{10}$ stana, $\frac{3}{10}$ stana, $\frac{1}{10}$ stana in po takem tudi ne vejo, kdaj imajo za kobilo plačati 1 gld., kdaj 2, kdaj 3. Nemški „Stand“ pomeni tù število, to je 33 žebcev (to je, 6 desetink) se spušča po 1 gld., 16 (to je, 3 desetinke) po 2 gold., 6 žebcev (to je, 1 desetinka) pa po 3 gold. Tako po domače rečeno, bi ljudje razumeli, kako in kaj. — Zato „Novice“ podrezajte gospoda, kteri prestavlja v Ljubljani vladine razglase, naj jih prestavlja lepo po domače slovensko, ne pa po besedah nemških, sicer se ne doseže namen teh oznanil. —r.—

— (*Razjasnilo o Prešernovih pesmah.*) Dopis iz Celovca v 18. listu „Slovenca“ pravi, da že dolgo časa ni več nobenega iztisa krasnih Poezij Prešernovih na prodaj. „Vsi iztisi — pravi dalje — so se razprodali — lepo znamenje in priča, da se te poezije rade prebirajo.“ Naposled pisatelj željo izrekuje, „naj bi se brž napravil nov natis.“ — Treba, da očitno razjasnim to stvar. Decembra meseca 1846. leta sem rajnemu g. dr. Francetu Prešernu natisnil njegove poezije v 1200

iztiskih. 150 iztiskov je Prešern si pridržal za-se, da jih je razdelil svojim prijateljem, ostalih 1050 je po 1 fl. dal bukvarjem naprodaj. Po smrti njegovi 1849. leta v Kranji mi je c. k. okrajna sodnija kranjska 1. julija 1853 po sklenjeni pogodbi v bukvarnicah še ne prodane iztiske v založbo in lastnino izročila. Julija meseca bo tedaj že 12 let, kar sem prevzel neprodane iztiske in danes jih imam še 190 neprodanih, — 18 let pa je preteklo, kar je Prešern na svetlo dal svoje poezije, in še se jih ni razprodalo 1050! Naj častiti bravci po teh številkah — in številke so povsod najveljavniši glas — sami sodijo, ali ni moralo rajnega Prešerna, še dokler je živel, bridko dirniti v srce, ko je vidil, kako klavrno se razprodajajo pesmi njegove, ktere se bojo razprodale komaj v 3 letih, ako se bojo kupovale kakor dozdej. Naj sodijo sami: je li to „lepo znamenje in priča, da se te poezije rade prebirajo?“ — — Kar sem rekel o Prešernovih poezijah, velja tudi o Vodnikovih, katerim je cena celó le 20 nov. krajc. Žalibog! da se navdušenost besedna ne strinja vsigdar z djanskimi pričami.

Jože Blaznik, knjigotiskar.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

V seji 15. dne t. m. je zbornici poslancev minister denarstva podal predlog, da se zopet za 3 mesece naprej, to je, do junija meseca dovolijo dosedanje vojskine priklade in povišani davki; predlog ta je bil denarstvenemu odseku izročen. V tej seji je bil tudi načrt postave, po kateri naj bi se kreditnicam polajšale pristojbe, izročen odboru, v kterega so bili voljeni Berger, Toman, Mende, Riehl, Wazer, Tinti, Simonovič, Schuler-Libloy in Grebmer. V isti seji se je posvetovanje začelo, kako in kje naj bi se davek od dohodkov železničnih poberal, ki je dosihmal se le stekal na Dunaj, druge dežele pa, skozi ktere železnice gredo in kjer si denar služijo, nimajo nič od tega davka. Se vé da se dunajsko mesto zlo upira zoper to, čeravno ni pravično bilo, da samo zavoljo tega, da imajo vodstva železnic svoj sedež na Dunaji, se je stekal ves ta davek na Dunaj. Kjer ima kdo svojo obrtnijo, tam naj tudi od dohodkov odrajuje davek. — Važna seja zbornice poslancev je bila 18. dne tega mesca, v kateri je dr. Berger podpiral svoj predlog, kateri zahteva, da se pomen §. 13. februarskega patenta odločno ustanovi, ker so skušnje učile, da ministerstvo obrača ta paragraf po svoje in ukaze in postave daje brez potrjenja državnega zbora. „Tega more konec biti — je rekel — sicer utegne ministerstvo v tem smislu vso ustavo odpraviti.“ „Dokler ta paragraf ni jasen po mojem predlogu — je sklenil govornik — nimamo nobene resnične ustave, imamo le ustavo na videz, in še ne videz stvari, ampak le videz oblike.“ Govor Bergerjev, ki je celo uro trpel, je bil z glasnimi pravoklici in predlog njegov skor enoglasno sprejet. Na to se je volil odbor (v kterega so bili voljeni Berger, Wazer, Hasman, Pankrac, Zimerman, Lapenna, Pratobevera, Groholski in Kuenberg), kateri bode nasvèt svoj o predlogu Bergerjevem v kratkem izročil zbornici poslancev. To bo važna seja, v kateri bo stranka, ki stoji za Bergerjevim predlogom, hud boj imela s stranko ministersko, ker sklep te seje, ako izpade pod predlogu Bergerjevem, bi po parlamentarni navadi družih dežel moral ta nasledek imeti, ali da odstopi ministerstvo ali pa da ministerstvo razpusti zbor, s kterem ne more vladati. Že več dni se govori, da odstopijo ministri Schmerling,

Hein in Lasser in da na njih mesto stopijo Belcredi, Poche in Kellersperg (c. kr. deželni glavariji v Pragi, Galicii in Trstu); al to so za zdaj le govorice, ker le gori omenjeni §. 13. (številka 13 je osodepolna) utegne vzrok biti odstopu, ako sklep zborničini izpade proti ministerstvu. Vojskovodji pred bojem ne zapuščajo bojišča. — Tudi da hrvaški dvorni kancelar Mažuranić odstopi, je počil glas, in res zadeve hrvaške so zdaj tako zamotane, da je to lahko mogoče. Ban Sokčević je prišel 18. t. m. na Dunaj in je bil od Njih Veličanstva v posebni audijencii sprejet. — Skor po vseh ustavnih državah so zdaj državni zbori, pa nimamo posebne važnosti. Družih imenitnih političnih dogodb pa tudi ni bilo pretekli teden.

Denarni zapisnik Maticini.

V drugem letu so k Matici pristopili in plačali

a) kot ustanovniki:		
Gospod Skodlar Henrik, trgovec v Ljubljani	50 gold.	— kr.
„ dr. Steiner Janez, advokat na Dunaji	10 „	— „
Po gosp. dekanu J. Rešu so poslali:		
kot ustanovnik:		
Gosp. Kerčon Anton, kaplan v Predosljih	10 „	— „
b) za letni donesek:		
„ Stermole France, župnik v Kokri	2 „	— „
„ Narobe Martin, župnik v Zapogah	2 „	— „
„ Koprivnikar Janez, kaplan v Šentjurji	2 „	— „
„ Šliber Tomaž, kaplan v Šentjurji	2 „	— „
Gospod dr. Jožef Kozler v Ljubljani	100 „	— „
Skupaj	178 gold.	— kr.
Če se temu prišteje, kar so kazale poslednje „Novice“, namreč	164 „	50 „
se vidi, da je Matica prejela od novih udov	342 gold.	50 kr.
V Ljubljani 19. marca 1865.	Dr. Jer. Zupanec.	

Milodari za siromake Notranjce.

3. razglas.

Gospod Potočnik Anton, fajmošter v Planini	10 gold.
„ Stare Alojzi, kaplan v Planini	2 „
„ Pavšler Jožef, korar v Ljubljani	5 „
„ Gregorc Anton, fajmošter v Sostrem	3 „
„ Kosin Matija	2 „
„ vodja in učeniki mestne glavne šole pri sv. Jakopu v Ljubljani	10 „
— Mulej Marija	1 „
	33 gold.
Z doštetimi prejšnjimi	418 „
	451 gold.
	in 2 zlata po 5 frank.

Kursi na Dunaji 21. marca.

5 % metaliki 71 fl. 40 kr.	Ažijo srebra 109 fl. 75 kr.
Narodno posojilo 78 fl. 20 kr.	Cekini 5 fl. 27 kr.

Žitna cena

v Ljubljani 20. marca 1865.

Vagán (Metzen) v novem denarji: pšenice domače 3 fl. 80. — banaške 3 fl. 80. — turšice 2 fl. 94. — soršice 2 fl. 7. — rež 2 fl. 60. — ječmena 2 fl. 99. — prosa 3 fl. 62. — ajde 2 fl. 85. — oves 1 fl. 85.

Loterijne srečke:

V Trstu 11. marca 1864: 21. 64. 11. 63. 6.
Prihodnje srečkanje v Trstu bo 29. marca 1865.